

LAP 3: WORDT RIJKSBREDE AMBITIE WAARGEMAAKT?

Petje af voor de opstellers van dit derde Landelijk Afvalbeheerplan 2017-2029! Het heeft even geduurd, maar dan heb je ook wat. Het plan bevat naast het beleidskader ook wederom veel informatie waar de praktijk zijn voordeel mee kan doen. Ik belicht een paar punten.

De ambitie ligt hoog: het Rijksbrede programma Circulaire Economie streeft naar een volledig 'gesloten cirkel' in uiterlijk 2050 met 50 procent als tussendoel in 2030. Ook al

zou afval in technische zin voor 100 procent gerecycled kunnen worden (en voor veel stromen kan dat ook), dan nog zijn er veel belangrijker factoren die recycling van afvalstoffen belemmeren. Een paar voorbeelden:

- Afvalhout: avi's kopen alle houtafval (ook A/B-hout) massaal op om te verbranden met energierecuperatie (groene energie in de vorm van biomassa). Avi's krijgen daar subsidies voor. Dit voorkomt dat hout op een hoogwaardiger manier wordt ingezet. Sectorplan 36 laat nog weinig ambitie zien om deze verspilling op korte termijn aan te pakken. Wel zal – na de inwerkingtreding van Lap3 – nader

onderzoek worden gedaan om in ieder geval houten verpakkingen te redden uit de verbrandingsinstallaties.

- Recycling van plastic: de lage recyclingpercentages van plastic worden veroorzaakt door de lage olieprijs. Het produceren van nieuw plastic uit olie is goedkoper. Recycling van huishoudelijke plastics wordt overigens ook zwaar gesubsidieerd.
- Autobanden: EU autobanden die van goede kwaliteit zijn, kunnen na gebruik weer opgeknapt worden tot nieuwe banden. Goedkope importbanden uit China (die maar één keer meegaan) maken dit proces niet rendabel.

Uit deze voorbeelden blijkt dat mondiale

of Europese factoren grote invloed hebben op de recyclinginspanningen. Recyclen zal moeten renderen. Als er factoren zijn die op nationaal niveau te beïnvloeden zijn, is het ook duidelijk dat het Ministerie van IenM dat niet alleen kan met het afvalbeleid. Dat beseft IenM zelf ook gelet op de opmerking dat het CE-programma óók gevolgen heeft voor bijvoorbeeld het beleid van EZ. Of dat slaat op bovengenoemde voorbeelden kan ik niet vaststellen. Dat mag wat mij betreft wel wat meer uitgewerkt worden in dit Lap. Zolang EZ alleen economische belangen behartigt, wordt het voor IenM lastig om (afval)stromen de goede richting op te sturen.

Restrisico

Eindelijk wordt wat meer richting gegeven aan het omgaan met het zogenoemde restrisico. Zowel voor bijproducten als einde afval geldt als één van de eisen dat de toepassing van de (afval)stof niet mag leiden tot ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid. De afgelopen vijf jaar heb ik mij afgevraagd hoe je aan dat criterium kunt voldoen en mij op het standpunt gesteld dat voldoen aan de eisen van de regelgeving van toepassing (zoals de Meststoffenwet, Besluit bodemkwaliteit of de brandstoffenregelgeving) daarvoor voldoende is.

Onze regelgever heeft kennelijk met het vaststellen van die productregelgeving eventuele restrisico's aanvaardbaar geacht. Dat blijkt dus niet zo te zijn, omdat – zo lezen we in

dit Lap – productregelgeving onvoldoende beschermt, omdat bij het formuleren ervan er meestal niet van uit is gegaan dat het product ook uit een afvalstof gemaakt kan worden. Daarom is niet met alle potentiële verontreinigingen rekening gehouden. Dus bij de aanwezigheid van 'zeer zorgwekkende stoffen' (ZZS) in een afvalstof kan het zijn dat de stof moet worden verwerkt op een laagwaardiger manier dan de minimumstandaard. Het (nieuwe) hoofdstuk B. 14 (pagina 191 en volgende) van het Lap over deze ZZS biedt nu meer duidelijkheid op dat punt. Alle stoffen moeten aan Reach en de POP-verordening (persistente organische verontreinigende stof) worden getoetst. Dat is overigens niets nieuws. Nieuw is wel dat er in het Lap een aanvullend toetskader is

Zolang EZ alleen economische belangen behartigt, wordt het voor IenM lastig om (afval)stromen de goede richting op te sturen.

opgenomen ter beoordeling van de risico's. De vraag is of dit toetskader in de praktijk uitvoerbaar is. Weliswaar hoeft de stof niet op alle 1300 ZZS die op dit moment op de RIVM-lijst staan, onderzocht te worden, maar ik verwacht dat er op dit punt nog veel discussies zullen ontstaan tussen bevoegd gezag en bedrijfsleven. Het bevoegd gezag heeft eenvoudigweg te weinig kennis om te bepalen wat nog redelijk en nodig is om te laten onderzoeken, en wat niet. En wat doen we met al die (potentieel gevaarlijke) stoffen die niet als afvalstof kunnen worden aangemerkt: mogen die wel worden toegepast zonder (extra) risicobeoordeling? ■

Mr. Annemiek Tubbing,
Tubbing Milieu-advies